SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

WYDZIAŁU POWIATOWEGO POWIATU SĘPOLEŃSKIEGO

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnich z dnia $\frac{\text{13. XII. 1872 r.}}{\text{19. III. 1881 r.}}$

Za czas od 1-go kwietnia 1932 r. do 31-go marca 1933 r.

Czcionkami
Drukarni Polskiej w Sępolnie

474

SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

WYDZIAŁU POWIATOWEGO POWIATU SĘPOLEŃSKIEGO

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnich z dnia $\frac{\text{13. XII. 1872 r.}}{\text{19. III. 1881 r.}}$

Za czas od 1-go kwietnia 1932 r. do 31-go marca 1933 r.

I. Statystyka

W stosunku do roku zeszłego nie zaszły żadne zmiany.

II. Starosta Powiatowy i Zastępca

Na czele powiatu stoi od 16. VII. 1926 r. Starosta Powiatowy Jan Ornass, zestępcą Starosty Powiatowego zamianowany został asesor Starostwa Powiatowego Karol Woyciechowski, który urzęduje od 16 kwietnia 1932 r.

III. Sejmik Powiatowy

Skład Sejmiku Powiatowego nie uległ zmianie. Sejmik Powiatowy w roku sprawozdawczym odbył 6 posiedzeń a mianowicie: 8. VI. 1932 r., 17. VI. 1932 r., 30. VIII. 1932 r., 9. XI. 1932 r., 7. II. 1933 r. i 24. II. 1933 r. na których załatwiono 42 spraw.

IV. Wydział Powiatowy

Skład Wydziału Powiatowego nie uległ zmianie. Posiedzeń odbył Wydział Powiatowy 15, na których załatwiono 378 spraw.

Ogólna liczba dziennika biurowego wynosi 10743.

V. Sejmik Wojewódzki

Członkami Sejmiku Wojewódzkiego są:

1) Ornass Jan, Starosta Powiatowy
2) Prądzyński Lucjan, ziemianin z Skarpy

zastępcami są:

1) Daroń Jan, rolnik z Kamienia
2) Rajewski Kasper, sekr. Z. Z. P. z Kamienia.

VI. Urzędnicy Wydziału Powiatowego

Zmiany w składzie urzędników w roku sprawozdawczym nie zaszły

VII. Sprawozdanie z wykonania budżetu

Powiatowej Kasy Komunalnej za r. 1932/33 i zestawienie finansów powiatowych

Zestawienie rozchodów

Dział	Wyszczególnienie	Budżetem uchwalono	Wydano
I.	Administracja	69.515,91	64.888,42
II.	Majątek	—	—
III.	Przedsiębiorstwo	—	—
IV.	Spłata długów	37.040,—	33.270,05
V.	Drogi i place publiczne	85.101,07	72.199,71
VI.	Oświata	6.550,—	4.720,36
VII.	Kultura i sztuka	450,—	193,—
VIII.	Zdrowie publiczne	14.589,72	12.223,08
IX.	Opieka Społeczna	12.736,—	8.451,75
X.	Popieranie rolnictwa	9.697,50	1.608,28
XI.	Popieranie przemysłu i handlu	300,—	—
XII.	Bezpieczeństwo publiczne	900,—	685,—
XII a	Świadczenia na rzecz innych Związków Samorządowych	38.057,—	37.917,70
XIII.	Różne	18.056,86	33.401,99
	razem:	292.994,06	269.559,34

Zestawienie dochodów

Dział	Wyszczególnienie	Budżetem uchwalono	Wpłynęło
I.	Majątek komunalny	9.834,80	6.251,58
II.	Przedsiębiorstwa komunalne	—	—
III.	Subwencje i dotacje	3.736,—	6.578,35
IV.	Zwroty	49.386,70	32.484,97
V.	Opłaty administracyjne	300,—	825,60
VI.	Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakł. dobra publiczn.	—	—
VII.	Dopłaty	—	—
VIII.	Udział w podatkach państwowych	15.000,—	14.454,83
IX.	Dodatki do podatków państwowych	48.450,—	53.341,80
X.	Podatki samoistne	133.343,31	128.343,83
XI.	Różne	32.943,25	16.927,50
	Razem:	292.994,06	259.209,73

Wykonanie budżetu

Ogólny dochód wynosi . . . 259 209,73

Ogólny rozchód wynosi . . . 269 559,34

Niedobór: 10 349,61

VIII. Wydajność podatków i opłat na rzecz powiatu
na rok 1932/33

L. b.	Wyszczególnienie	Wpływ
1	Udział w podatkach państwowych	14.454,83
2	Dodatek do państwowego podatku gruntowego	40.667,35
3	Połowa podatku do państwowego podatku przemysłowego . . .	5.889,42
4	$^2/_3$ dodatku do państwowego podatku od spożycia, zużycia . . .	4.445,28
5	Połowa dodatku do opłat i patentów na wyrób i sprzedaż napojów alkoholowych	2.339,75
6	1% opłaty od umów o przeniesieniu własności nieruchomości . .	4.640,58
7	Podatek od zaprotestowanych weksli	—
8	Podatek od spadków i darowizn	—
9	Podatek od prawa polowania	455,49
10	Podatek od samochodów i motocykli	—
11	Opłaty za utrzymanie dróg	40.337,22
12	Dodatek do państwowego podatku dochodowego	75.984,02
13	Podatek od psów	6.927,49
14	Opłaty administracyjne	825,60
15	Za wymiar podatków państwowych	822,44
16	Zwrot sum na utrzymanie dróg gminnych	247,20
17	Zwrot kosztów utrzymania dróg dojazdowych	59,21
	.	198.095,88

VIIIa. Sprawozdanie z wykonania budżetu
Szpitala Powiatowego w Więcborku za rok 1932/33.

Zestawienie rozchodów

Dział	Wyszczególnienie	Budżetem uchwalono	Wydano
	Zwyczajne		
VIII.	Administracja Szpitala Powiatowego . . .	69.200,—	55.465,52
	Nadzwyczajne	9.000,—	7.037,66
	Razem:	78.200,—	62.503,18

Zestawienie dochodów

Dział	Wyszczególnienie	Budżetem uchwalono	Wpłynęło
	Zwyczajne		
VI.	Administracja Szpitala Powiatowego . . .	69.200,—	42.422,84
	Nadzwyczajne	9.000,—	7.268,94
	Razem:	78.200,—	49.691,78

Wykonanie budżetu

Ogólny dochód wynosi . . . 49.691,78
Ogólny rozchód wynosi . . . 62.503,18

Niedobór: 12.811,40

IX. Księga inwentarzowa

Inwentarz stanu majątkowego

Stan czynny

Grupa	Pożycja	Aktywa	Wartość Sumy pozycyj	Wartość Sumy grup	Uwagi i objaśnienia
			zł gr	zł gr	
I.		**Nieruchomości:**			
	1.	Budowle	462.838,40		
	2.	Place zabudowane . . .	22.722,—		
	3.	Place budowle niezabudowane .	1.800,—	487.360,40	
II.		**Inwestycje w budowie:**	—	—	
III.		**Ruchomosci:**			
	1.	Inwentarz urządzenie . . .	106.924,32		
	2.	Tabor	3.384,—		
	3.	Urządzenie biur Policji Państwowej	245,—		
	4.	Urządzenie Szpitala Powiatowego	28.402,99	138.956,31	
IV.		**Aktywa przedsiębiorstw komun.:**	—	—	
V.		**Aktywa fundacyj:**	—	—	
VI.		**Materjały i zapasy:**			
		Półbruczek 8 m³ à 23,— zł .	184,—		
		Surowy kamień 348 m³ à 8,— zł	2.784,—		
		Szaber 878 m³ à 12,— zł . .	10.536,—		
		Żwir 230 m³ à 3,50 zł . . .	805,—	14.309,—	
VII.		**Lokaty:**			
	1.	Sumy hipoteczne	48.000,—		
	2.	Papiery wartościowe . . .	9.644,50	57.644,50	
VIII.		**Sumy komun. w kasach innych związków komunalnych oraz w kasach Urzędu Skarbowego:**	—	—	
IX.		**Pozostałości czynne na rachunkach bieżących w instytucjach finansowych:**			
		Pocztowa Kasa Oszczędności .	2.193,37	2.193,37	Zw. Kom. 4.358,02
X.	1.	**Kasa:**	—	5.126,87	Szp. Pow. 768,85
XI.		**Inne Aktywa:**			
		Zaliczka budżetowa . . .	146.548,96		
		Zaliczka zwrotna	15.187,37	161.736,33	
XII.		**Depozyty walorowe:**	30.000,—	30.000,—	
XIII.		**Przewyżka stanu biernego nad stanem czynnym:**			
		Suma stanu czynnego . . .		897.326,78	
		Należności względne:			
	1.	Różni za gwarancje udzielone .	—		
	2.	Gwarancje przyjęte . . .	43.150,—	43.150,—	
		Ogółem		940.476,78	

per 31. III. 1933 r. — Dział „A“

w dniu 31 marca 1933 r. Stan bierny

Grupa	Pozycja	Pasywa	Wartość Sumy pozycyj zł gr	Wartość Sumy grup zł gr	Uwagi i objaśnienia
I.		**Długi długoterminowe:**			
		Inne długi długoterminowe . .	286.700,54	286.700,54	Kom. Bank Kredyt. 108.400,50 Bank Gosp. 178 300,04 286.700,54
II.		**Pasywa przedsiębiorstw komunal.**	—	—	
III.		**Pasywa fundacyj:**	—	—	
IV.		**Długi krotkoterminowe:**			
	1.	Pożyczki krótkoterminowe K. K. O.	29.257,38	29.257,38	Zw. Kom. 26.584,20 Szp. Pow. 2.673,18
V.		**Sumy przechodnie:**			
	2.	Sumy Związków komunalnych .	18.331,16		
	3.	Sumy innych instytucyj . .	26.464,37		
	4.	Sumy różne	20.887,09	65.682,62	
VI.		**Fundusze specjalne:**	—	—	
VII.		**Inne pasywa:**			
		Wierzyciele różni		42.859,57	Zw. Kom. 33.641,39 Szp. Pow. 9.218,18
VIII.		**Deponenci:**	—	31.364,54	Dep. got. 1.364,54 List. hip. 30.000,—
IX.		**Majątek związku komunalnego:**	—	—	
	2.	Fundusz obrotowy związku komun.	—	—	
	3.	Czysty majątek związku komunaln.	—	441.462,13	Nadw. budżet. mieści się w czyst. majątku która wynosi 29.892,46 zł
		Suma stanu biernego . . .		897.326,78	
		Zobowiązania względne:			
	1.	Gwarancje udzielone . . .	—	—	
	2.	Rożni za gwarancje . . .	—	43.150,—	
		Ogółem		940.476,78	

X. Sprawozdanie z gospodarki drogowej za rok 1932/33.

Wydział Powiatowy ma we własnym zarządzie:

a) dróg państwowych . . . 31.070 km
b) dróg wojewódzkich . . . 42.765 km
c) dróg powiatowych . . . 68.458 km
d) dróg gminnych . . . . 3.865 km
razem 146,158 km

Na administrację ogólną t. j. na pobory budowniczego powiatowego i siły kancelaryjnej włącznie świądczeń socjalnych i na wydatki ogólne wydano 9.047,49 zł z czego przypada w stosunku kilometrowym:

a) na drogi państwowe . . 1.934,46 zł
b) na drogi wojewódzkie . . 2.620,98 zł
c) na drogi powiatowe i gminne . 4.492,05 zł

Na pobory drogomistrzów i ogrodnika powiatowego włącznie świadczeń socjaljalnych wydano 8.684,82 zł z czego przypada w stosunku kilometrowym:

a) na drogi państwowe . . 1.856,89 zł
b) na drogi wojewódzkie . . 2.515,97 zł
c) na drogi powiatowe i gminne . 4.311,96 zł

Na kolony drożnicze, włącznie świadczeń socjalnych wydano 10.571,61 zł

Wykaz dostarczonego i zużytego materjału w m³ na drodze państwowej

	Kamień surowy	Tłuczeń	Bruczek	Żwir
Przejęto z roku 1931/32	1.021	4.618	529	123
W ciągu roku 1932/33 zakupiono . . .	5	—	—	496
Z kamienia surowego wybito	—	104	—	—
razem . .	1.026	4.722	529	619
zużyto . .	74	580	—	534
Pozostaje na rok 1933/34	952	3.142	529	85

Na drodze państwowej odnowiono powłokę szabrową przy zmocnieniu latówki od stacji 30,8—31,7 (900 mb), przyczem spotrzebowano 488 m³ tłucznia i 178 m³ żwiru.

Wykaz dostarczonego i zużytego materjału w m³ na drogach wojewódzkich.

	Kamień surowy	Tłuczeń	Bruczek	Żwir
Przejęto z roku 1931/32	1.966	664	137	173
W ciągu 1932/33 zakupiono	—	—	—	557
Z kamienia surowego wybito . . .	—	2.198	4	—
razem . .	1.966	2.862	141	730
zużyto . .	1.813	487	137	590
Pozostaje na rok 1933/34	153	2.375	4	140

Na drodze wojewódzkiej Sępolno—Przepałkowo od stacji 56,4—56,7 (300 mb. o szer. 3,50 m) położono bruczek o powierzchni 1.050 m², przyczem zużyto: 137 m³ bruczku, 82 m³ tłucznia i 174 m³ żwiru, od stacji 51,6+70—52,2+60 (590 mb) odnowiono powłokę szabrową przy zmocnieniu latówki, przyczem spotrzebowano 365 m³ tłucznia i 120 m³ żwiru

Wykaz dostarczonego i zużytego materjału na drogach pow. i gminnych.

	Kamień surowy	Tłuczeń	Bruczek	Żwir
Przejęto z roku 1931/32	597	2.994	178	589
W ciągu roku 1932/33 zakupiono . . .	141	—	—	1.490
Z kamienia surowego wybito	—	431	24	—
razem . .	738	3.425	202	2.079
zużyto . .	390	2.547	194	1.849
Pozostaje na rok 1933/34	348	878	8	230

Na drodze powiatowej Więcbork—Sypniewo, w wiosce Sypniewie, od stacji 11,6—11,8 (200 mb. o szer. 5,50 m) i na drodze Więcbork—Śmiłowo od stacji 0,3+14—0,4+65 (150 mb. o szer. 3,50 m) położono bruczek o powierzchni 1.603 m², przyczem spotrzebowano: 194 m³ bruczku, 21 m³ krawężnika, 71 m³ tłucznia i 202 m³ żwiru. Na drodze Więcbork—Śmiłowo od stacji 0,5+80—1,1+68, 1,8+80—2,2 i od 2,6—3,3+14 (1684 mb.) odnowiono powłoki szabrowe przy zmocnieniu latówki, przyczem spotrzebowano: 603 m³ tłucznia i 280 m³ żwiru.

Na drodze Włościborz—Wałdowo od stacji 2,5—4,7 (2200 mb) odnowiono powłokę szabrową, przyczem spotrzebowano 1337 m³ tłucznia i 453 m³ żwiru.

Na drodze gminnej Jastrzębiec—Ostrówek, od stacji 0,7—1,0+50 (350 mb) odnowiono powłokę szabrową, przyczem spotrzebowano 164 m³ tłucznia i 50 m³ żwiru.

Ogółem z 2.277 m³ kamienia surowego wybito 28 m³ bruczku, 11 m³ krawężnika i 2.733 m³ tłucznia.

Przeciętny koszt materjału wyniósł:

a) kamień surowy polny . . . 8,— zł
b) bruczek . . . . 25,— zł
c) żwir . . . . 4,— zł

Przeciętny koszt tłuczki kamienia wyniósł 5,— zł
Przeciętny koszt wybicia bruczku wyniósł 12,— zł

Konserwacja bieżąca.

Przy łataniu i żwirowaniu powłók zużyto:

a) na drodze państwowej 92 m³ tłucznia i 352 m³ żwiru
b) na drogach wojewódzkich 40 m³ tłucznia i 292 m³ żwiru
c) na drogach pow. i gminnych 372 m³ tłucznia i 964 m³ żwiru

Rowy wyczyszczono na drodze państwowej na przestrzeni 2 km
na drogach wojewódzkich na przestrzeni 3 km
na drogach powiat. i gminnych na przestrzeni 5 km
razem 10 km

Drogowskazy i znaki ostrzegawcze.

W omawianym roku odnowiono koniecznie potrzebne drogowskazy, tablice orjentacyjne i gminne oraz kamienie stacyjne za łączną cenę 664,92 zł.

Mosty i przepusty.

Na najpotrzebniejsze naprawy wydano 69,81 zł.

Zadrzewienie.

Na zakup materjału pielęgnacyjnego i ochronnego wydano 94,85 zł.

Spółki wodne.

W powiecie istnieją 3 spółki wodne i to: w Sitnie, Wielowiczu i w Sępolnie z siebą w Komierowie.

Pozatem okazuje się konieczność założenia jeszcze dwóch dalszych i to: w Kamieniu i Sypniewie. Również jest pożądane założenie jednej spółki drenarskiej w Wielowiczu.

Zestawienie.

Na administrację ogólną	wydano	9.047,49 zł
Na pobory drogomistrzów i ogrodnika pow. włącznie świadczeń socjaln.	„	8.684,82 „
Na kolony drożnicze włącznie świadczeń socjalnych	„	10.571,61 „
Na materjał: kamień i żwir oraz wybicie bruczku i tłuczkę kamieni .	„	18.197,50 „
Przeksiążkowaną kwotę wypłac. zaliczkowo w ub. roku na drogę państw.	„	3.863,36 „
Na przebudowę (kładzenie bruczku)	„	2.919,40 „
Na renowację	„	24.200,— „
Na zakup narzędzi i ich utrzymanie	„	1.305,50 „
Na odnowienie drogowskazów, znaków ostrzegawczych i kamieni stacyjn.	„	664,92 „
Na naprawy mostów i przepustów	„	69,81 „
Na utrzymanie alei owocowych	„	94,85 „
	razem	79.619,26 zł

XI. Sprawozdanie Sekcji Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie za czas od 1 kwietnia 1932 r. do 31 marca 1933 r.

Liczba wypadków w przedsiębiorstwach rolnych i leśnych wynosi w roku sprawozdawczym 92.

Oprócz powyższych spraw wypadkowych załatwiono również sprawy z lat ubiegłych. Poznański Wydział Wojewódzki jako Zarząd Główny Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie uchwalił na posiedzeniu w dniu 3 września 1930 r. pobrać na rzecz Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie:

a) składki w wysokości 1,50 zł w stosunku do 1 (jednej) marki rzeczywistego (przedwojennego) podatku gruntowego oraz 1,50 zł w stosunku do 1 (jednego) złotego podatku gruntowego fikcyjnego

b) dodatki do składek w wysokości 1 (jednego) złotego od każdego rozpoczętego tysiąca zarobku, jaki miał poszczególny urzędnik rolnik wzgl. robotnik fachowy, przyczem za podstawę do wymiaru przyjmuje się do punktu a) stan z dnia 31. 12. 1930 r. do punktu b) rok 1930.

1. Niezależnie od powyższej repartycji Poznański Wydział Wojewódzki — jako Zarząd Główny Zakładów Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie uchwalił na posiedzeniu w dniu 3 listopada 1932 r. rozpisać uzupełniającą repartycję za rok obrachunkowy 1931 i to w wysokości 40 gr w stosunku do jednej marki rzeczywistego podatku gruntowego oraz 40 gr w stosunku do jednego złotega fikcyjnego podatku gruntowego.

Ponadto Poznański Wydział Wojewódzki — jako Zarząd Główny Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie uchwalił na posiedzeniu w dniu 25. 1. 1933 r. pobrać zaliczkę na repartycję za rok 1932 w wysokości 60 gr w stosunku do jednej marki rzeczywistego podatku gruntowego oraz 60 gr w stosunku do jednego złotego — fikcyjnego podatku gruntowego — przyczem za podstawę służył stan z dnia 31 grudnia 1931 r.

Statystyka per 31 grudnia 1932 r.

1. Na dzień 31. 12. 1932 r. było producentów (członków zakładu) .	3.888
a) rzeczywistego podatku gruntowego przedwojennego było . .	31.836,04
b) fikcyjnego podatku gruntowego było	596,—
c) wartość wynagrodzenia w gotówce i w naturaljach, które wszyscy urzędnicy rolni i robotnicy fachowi otrzymali w r. kalend. wynosi	158.611,90

2. A. Ubezpieczonych przedsiębiorstw było ogółem . . . . . 52,969,76 ha
w tem:
1. głównych rolnych i leśnych było 3.888
w tem przedsiębiorstw obejmujących:
a) nie więcej niż 20 ha 2.451
b) ponad 20 ha jednakże nie więcej niż 30 ha . . . 541
c) ponad 30 ha 896
2. ogrodniczych i cmentarnych . . . . —
3. pobocznych, przemysłowych 27

3. B. Ubezpieczonych czynności podlegających ubezpieczeniu:
1) zwykłych robotników rolnychi leśnych (mężczyzn, kokiet oraz dzieci) było 5.907
2) robotników fachowych . . . . „ 66
3) urzędników rolnych . . . . „ 33
4) producentów wraz z żonami, a więc razem ubezpieczonych na zasadzie § 54 a statutu . . . . „ 4.919
5) członków rodziny . . . . „ 8.697

Składek na rzecz Zakładów Ubezpieczeń od wypadków w Rolnictwie ściągnięto w roku kalendarzowym 1932 mniej 2% tytułem należytości poborowej dla gmin 51.654,82

Skladek z uzupełniającej repartycji za rok 1931 wym. w wysokości 13.723,51
Składek na zaliczkę za rok 1932 wymierzono w wysokości . . 20.357,16
Koszta administracyjne Sekcji za rok 1932 wynoszą . . . 2.930,69

XII. Opieka Społeczna.

Opiekę nad ubogimi wykonują Związku Wspierania Ubogich.

Ze względu na coraz gorsze stosunki gospodarcze liczba ubogo—gminnych wciąż wzrasta, tak, że Związki Wspierania Ubogich poniekąd z trudnością zdobywają fundusze, aby zadość uczynić ciążącemu na nich ustawowemu obowiązkowi, zaopatrzenia ubogich.

Z tego też powodu powstają częste spory między osobami, które żądają wsparcia, a Związkiem Wspierania Ubogich. Sprawy te znajdują swoje ostateczne załatwienie w Wydziale Powiatowym na podstawie § 41 ustawy o właściwości władz z dnia 1 sierpnia 1883 r. (Zbiór Ustaw 237).

Spraw takich wpłynęło do Wydziału Powiatowego w roku sprawozdawczym 38, które przez Kolegjum Wydziału Powiatowego po większej części rozstrzygnięte zostały na korzyść ubogiego.

W roku sprawozdawczym w powiecie sępoleńskim było 123 osób ubogo—gminnych.

Poza powyższymi gminno—ubogimi znajduje się 16 osób gminno—ubogich umysłowo chorych i ociemniałych. Z tych znajdują się:

w Zakładzie dla umysłowo—chorych w Kocborowie	13
w Zakładzie dla umysłowo—chorych w Świeciu	2
w schronisku dla ociemniałych w Bydgoszczy	1
razem:	16 osób.

Za ubogich w Zakładzie płaci powiat 2/3, a Związek Ubogich 1/3 kosztów utrzymania. Koszta utrzymania i pielęgnacji wynoszą dziennie 1,80 zł.

Ponadto obdarzono z okazji Świąt Bożego Narodzenia 234 dzieci ubogich względnie bezrobotnych rodziców przez wydanie cukru, mąki i kaszki oraz obdarzono 112 osób ubogich datkiem w wysokości 5,— zł.

Ogólne koszta obdarzenia dzieci jak i ubogich wynosiły 1.380,— zł.

XIIa. Akcja Pomocy Bezrobotnym w okresie 1932/33.

Akcje pomocy bezrobotnym w okresie zimy 1932/33 prowadzono na analogicznych zasadach jak w okresie zimy 1931/32.

W wykonaniu planu pomocy bezrobotnym powołano Powiatowy Komitet do Spraw Bezrobocia, w skład której weszli:

1. p. Starosta Powiatowy Ornass jako przewodniczący
2. p. Twarogowski Stanisław jako sekretarz
3. ks. dziekan Wilmowski z Więcborka jako członek
4. ks. proboszcz Grudziński z Sępolna „
5. ks. proboszcz Jesioniowski z Dąbrówki „
6. p. Schweitzer Bolesław z Wituni „
7. p. Sobierajczyk Stanisław z Sępolna „
8. p. Młodzik Franciszek z Więcborka „
9. p. Daroń Jan z Kamienia „
10. p. Senske Augustyn z Wałdowa „
11. p. Buława Józef z Lutowa „
12. p. Kowalski Jan z Sitna „
13. p. Małek Franciszek z Wielowicza „
14. p. Rochon Edward z Sępolna „
15. p. Ernest Paweł z Kamienia „
16. p. Rajewski Kasper z Kamienia „
17. p. Schmeckel Edward z Sośna „
18. p. Berendt Feliks z Sępolna „

Powiatowy Komitet do Spraw Bezrobocia wykonywał swoje zadanie na zasadach podanych przez Wojewódzki Komitet do Spraw Bezrobocia. Jako członków Komisji Rewizyjnej powołano: ks. prob Grudzińskiego, p. Sobierajczyka z Sępolna, p. Ziarkowskiego z Więcborka, p. Kowalika Jana z Sępolna, p. Ratkowskiego Kajetana z Sępolna, p. Lubińskiego Antoniego z Sępolna.

Zbieraniem dobrowolnych datków zajmowali się pp. burmistrzowie, sołtysi i przełożeni obszaru dworskich.

Tytułem dobrowolnych datków złożyli:

1) urzędnicy państwowi i samorządowi	872,58 zł
2) rolnicy	5.050,41 zł
3) przemysł, rzemiosło, handel i wolne zawody	768,38 zł
4) ze sprzedaży kartek artystycznych	198,— zł
5) Redakcja „Gazety Sępoleńskiej	16,70 zł
Razem:	5.906,07 zł
6) Subwencja od Komitetu Wojewódzk. do Spraw Bezrob. wynosiła	4.000,— zł
7) Od Komitetu Wojew. tyt. kosztów przew. produktów i wypiek chleba	4.313,42 zł
8) Od Wojew. Komitetu do Spraw Bezrob. na cele kult.—oświat. odebr.	150,— zł
9) Od zarządów miejskich z przewozu węgla odebrano	826,— zł
10) Wydział Powiatowy z sum budżet. na zatrudn. bezrobot. przeznaczył	28.500,— zł
Razem:	44.695,49 zł
11) Produkty w naturze wynosiły	18.604,70 zł
Ogółem:	63.300,19 zł

Zebraną gotówkę rozchodowano następująco na:

1) zatrudnienie bezrobotnych	36.117,79 zł
2) dożywianie dzieci	666,11 zł
3) koszta administracyjne	534,06 zł
4) pomoc doraźną	100,80 zł
5) na cele kulturalno—oświatowe	150,— zł
6) wypiek chleba	1.694,33 zł

7) koszta przewozu produktów

1) węgiel	2.220,50 zł	
2) mąka	274,20 zł	
3) cukier	28,12 zł	
4) miesz. kaw. cukr.	84,43 zł	
5) sól	6,41 zł	
6) przewóz worków	5,43 zł	2.619,09 zł
	Razem	41.882,18 zł
Pozostałość w kasie na dzień 1. XI. 1933 r.		2.813,31 zł
	Razem	44.695,49 zł
wydano produktów w wartości . .		18.604,70 zł
	Ogółem:	63.300,19 zł

Komitet Wojewódzki Bezrobocia przydzielił produktów w naturalji:

1) węgiel	240.000 kg	wartości . . .	7.440,— zł
2) mąki	30.000 kg	„ . . .	7.050,— zł
3) cukru	2.500 kg	„ . . .	2.112,50 zł
4) soli	100 kg	„ . . .	25,20,— zł
5) miesz. kaw. cukr.	50.000 kostek	. . . .	1.977,— zł
		Razem wartość:	18.604,70 zł

Powyższe naturalje rozdzielono bezpłatnie między potrzebujących pomocy a mianowicie

1) węgiel

bezrobotnym w miastach	151.865 kg
bezrobotnym w gminach	82.435 kg
Razem:	234.300 kg
Pozostałość na rok 1933/34	5.700 kg
Ogołem:	240.000 kg

2) mąka

a) na wypiek chleba dla bezrob. w miastach zużyto	22.764,5 kg czyli chleba 28.658,75 kg
b) wydano w formie surowej bezrobotnym z gmin	7.235,5 kg
Razem:	30.000 kg

3) cukier

a) na dożywianie dzieci w szkołach	1.071,89 kg
b) na dożywianie dzieci w ochronkach	775,11 kg
c) na dożywianie dzieci w domach	653,— kg
Razem:	2.500,— kg

4) sól

sól wydano piekarzom do wypieku chleba, wartość soli potrącono z kosztów wypieku chleba

5) mieszanka kawowo-cukrowa

a) bezrobotnym w miastach	31.400 kostek
b) bezrobotnym w gminach	18.600 kostek
Razem:	50.000 kostek

Majętność Sośno dostarczyło 75 m^3 kamienia wartości 525,— zł

Miesięcznie zatrudniono przec. 140 bezrobotn. przy robotach użyteczności publicznej. Prace prowadzono przeważnie akordowo.

XIII. Szpital Powiatowy w Więcborku.

Liczba chorych leczonych w ciągu roku 1932/33 — 380

Liczba dni leczenia w ciągu roku 1932/33 — 7788.

Na jednego chorego przypada przeciętnie $20^1/_2$ dni leczenia. Stanowisko Dyrektora Szpitala Powiatowego zajmuje p. Dr. med. Wiktor Górski z Więcborka.

XIV. Kolonja letnia w Kamieniu.

Wydział Powiatowy urządził w roku 1932 za porozumieniem się z Zarządem Zakładu św. Anny w Kamieniu kolonję letnią w tymże Zakładzie dla 30 dzieci płci żeńskiej narodowości polskiej zamieszkałych na terenie powiatu złotowskiego, a uczęszczających do tamtejtejszych szkół polskich i to w czasie od 4. VII. — 3. VIII. 1932 r.

Koszta kolonji letniej wynosiły 2.097,86 zł.

XV. Sprawozdanie z działalności Komisji Oświatowej.

Świetlice.

Komisja Oświatowa w bieżącym roku skasowała kursy wieczorne dokształcające a w zamian tego zorganizowała Świetlice i Czytelnie. Urządzono zatem 12 świetlic i to w następujących miejscowościach: Sępolnie, Więcborku, Kamieniu, Dąbrówce, M. Cerkwicy, Sikorzy, Szynwałdzie, Obodowie, Sośnie, Piasecznie, Lutowie i Wymysłowie. Kierownikami tych świetlic są w przeważnej części pp. nauczyciele. W oznaczonych dniach i godzinach zbiera się młodzież, którą zatrudnia kierownik świetlicy. W każdej świetlicy znajduje się bibljoteka, czasopisma i gry towarzyskie. W świetlicach odbywają się wspólne pogadanki, czytania, gry towarzyskie, ćwiczenia teatralne, śpiewy itp. Przeciętna frekwencja uczestników wynosiła 18—22 osób.

Koszta nabycia przyrządów, gier i książek dla świetlic wynosiły w bież. roku 932,— zł.

Bibljoteki.

Akcję bibljoteczną na terenie powiatu sępoleńskiego prowadzi T. C. L. Liczba bibljotek wynosi 8 z 1.600 tomami.

Ochronki.

W powiecie istnieją 4 ochronki polskie i to w Sępolnie, Więcborku, Kamieniu i Sypniewie. Ochronka w Sypniewie utrzymywana będzie wyłącznie przez Wydział Powiatowy, a lokal dostarcza gmina.

XVI. Hodowla bydła rasowego.

Na terenie powiatu istnieje hodowla bydła rasy nizinnej czarno-białej.

W roku sprawozdawczym przedstawiono do licencji 89 stadników, z których uznano za zdatne do celów hodowlanych 58.

W powiecie znajduje się 23 stacyj buhaji gminnych w myśl ustawy o państwowym nadzorze nad buhajami. W bieżącym roku uzupełniono 7 stacyj.

Ogólne koszta nabycia wyn. 2.612,— zł, z tego płaci Skarb Państwa 10%, powiat 25%, a gmina 65%. Taksamo odnosi się do kosztów utrzymania.

Pozatem założono w powiecie 5 nowych stacyj knurów, również za subwencję Wydziału Powiatowego i Pomorskiej Izby Rolniczej.

XVII. Administracja wójtostw.

Obwody wójtowskie pozostały niezmienione. Pan Wojewoda Pomorski zamianował w roku sprawozdawczym: p. Antoniego Biniaka z Przepałkowa wójtem na obwód Sośno,

p. Franciszka Jankowskiego z Pęperzyna zastępcą wójta na obwód Jastrzębiec
p. Jana Noska z Niechorza „ „ „ „ Komierowo
p. Bronisława Szulca z Lutówka r. I. „ „ „ „ Lutówko
p. Hugona Izbanera z Radońska „ „ „ „ Iłowo
p. Bernarda Niemczyka z Piaseczna „ „ „ „ Płocicz
p. Augustyna Senskego z Wałdowa „ „ „ „ Wałdowo.

Administracja Urzędów Stanu Cywilnego.

W powiecie zarejestrowano w roku 1932 a) urodzeń 788, b) ślubów 195, c) śmierci 410.

Pan Wojewoda Pomorski zamianował:

p. Norberta Dutkiewicza z Komierowa urzędnikiem stanu cywilnego na obwód Komierowo
p. Bolesława Knittera z Jastrzębca zast. urzędnika „ „ „ „ Jastrzębiec
p. Pawła Tarlach z Dużej Cerkwicy „ „ „ „ „ „ Duża Cerkwica

XVIII. Sprawozdanie

Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu sępoleńskiego wraz z jej Oddziałami w Więcborku i Kamieniu

za rok 1932.

I. Cel i organizacja.

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu sępoleńskiego w Sępolnie wraz z jej Oddziałami w Więcborku i Kamieniu jest instytucją bankową prawa publicznego o pupilarnej pewności, posiada odrębną osobowość prawną i korzysta w granicach jej statutu z uprawnień przyznanych Komunalnym Kasom Oszczędności rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 r. o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 339). Terytorjalny zakres działania stanowi obszar powiatu sępoleńskiego. Celem Komunalnej Kasy Oszczędności jest ułatwianie gromadzenia oszczędności najszerszym warstwom społecznym oraz lokowanie ich w sposób pewny, jak i udzielanie taniego i dogodnego kredytu, dąży do podniesienia dobrobytu materjalnego warstw drobnych i średnich, załatwia również inne transakcje finansowe w ramach statutu zatwierdzonego dnia 10 września 1928r. oraz specjalnych przepisów wzgl. dekretów Władz Nadzorczych.

II. Organami i władzami kasy są:

1. **Rada Kasy:** do której należą pp. Szambelan Lucjan Prądzyński, Skarpa jako przewodniczący, kupiec Aleksy Klein z Sępolna jako zastępca przewodniczącego, a jako członkowie właściele ziemscy Juljan Gliczczyński z Zboża, Jan Daroń z Kamienia i Florjan Gracz z Sypniewa.

2. **Zarząd Kasy:** w skład wchodzą: pp. Starosta Powiatowy Ornass Jan jako naczelnik, zaś jako członkowie: burmistrz Ernest Paweł z Kamienia i Bolesław Schweitzer właściciel ziemski z Wituni oraz jako zastępca naczelnika Dyrektor Antoni Konopczyński z Sępolna.

3. **Komisja Rewizyjna:** składa się z przewodniczącego p. Edmunda Glazika kupca z Sępolna oraz 2 członków pp. Kaspera Rajewskiego z Kamienia i Pawła Szalskiego mistrza ślusarskiego z Więcborka.

4. **Urzędnicy K. K. O.:** Kierownik Centrali Dyr. A. Konopczyński, zastępca kierow. kontroler Brandt oraz 5 księgowych, zaś kierownikiem Oddziału w Więcborku Dyr. A. Bruski a w Kamieniu J. Puterczak.

5 **Sejmik Powiatowy:** jest władzą kontrolującą oraz Związkiem Poręczającym Komunalnej Kasy Oszczędności. Kontrolę nad Kasą sprawuje za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej

Pan Wojewoda Pomorski jest władzą nadzorczą I-szej instancji, który współdziała z Izbą Wojewódzką w myśl § 59 rozporządzenia Min. Spraw Wewn. i Min. Skarbu z dnia 26. III. 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 44 poz. 424) w przypadkach przepisami oznaczonych. Władzą nadzorczą II. instancji jest Minister Spraw Wewn. działający w porozumieniu z Min. Skarbu.

Przegląd ogólny za czas od 1924 do 1932 r.

Rok	Ilość	Obroty do- i rozchody	Suma bilansowa (jedna strona)	Oszczędność i wkłady na r-ku bieżący	Pożyczki udzielone	Fundusze rezerwowe i inne
1924	4	2.863.460,52	165.583,91	143.663,65	152.698,09	4.920,26
1925	4	13.986.048,47	620.241,07	579.225,21	593.860,37	15.344,—
1926	4	13.392.522,12	803.421,11	748.115,11	755.447,61	29.596,05
1927	5	30.274.650,15	1.592.139,56	759.320,05	1.070.849,99	164,726,73
1928	3	36.202.403,11	2.260.269,83	949.775,32	1.478.198,45	168.158,73
1929	4	72.898.154,29	2.319.795,67	947.369,30	1.858.706,42	161.790,44
1930	4	63.592.486,10	2.692.971,54	998.442,06	2.197.786,—	124.905,15
1931	4	64.511.618,45	2.460.470,53	987.679,14	2.168.748,04	200.814,97
1932	4	47.581.644,38	2.301.567,82	925.801,60	1.907.202,15	219.933,01

Rok	Ilość	Ruchomości	Nieruchomości	Sumy przechod.	Czysty zysk	Redyskont i Banki
1924	4	1.800,01	—	—	z. 17.000,—	—
1925	4	4.000,—	—	str. 4.706,05	z. 25.152,06	—
1926	4	5.980,—	—	str. 8.643,83	z. 23.843,02	—
1927	5	5.384,—	8.055,—	str. 13.017,99	z. 52.843,44	203.966,25
1928	3	9.871,60	8.121,—	str. 16.295 24	z. 43.333,52	409.454,90
1929	4	4.534,37	28.979,38	z. 10.474,51	z. 38.020,65	768.823,91
1930	4	9.207,25	28 399,40	z. 15.170,59	z. 32.435,93	1.032.370,86
1931	4	8.689,—	27.831,40	z. 13.089,96	z. 23.504,46	1.035.917,61
1932	4	8.843,50	86.074,97	z. 47.004,19	str. 40.203,92	885.918,61

W roku 1932 t. j. od 1 stycznia do 31 grudnia 1932 opracowano weksli 6873 sztuk na sumę 3.253.104,26 zł. Zainkasowano weksli w Zastępstwie Banku Polskiego 3250 sztuk na zł 1.462.870,14 zł. Innych weksli inkasowych zainkasowano 4968 szt. na kwotę 770.693,15 zł.

Udzielono nowych innych pożyczek sztuk 94 na zł 83.372,50. Wpłat i wypłat oszczędnościowych było 2396 na sumę zł 1.493.966,05 oraz załatwiono pism, awizacyj itp. 34.982 sztuk.

XIX. Bilans

Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu sępoleńskiego w Sępolnie

per 31 grudnia 1932

Aktywa

1)	Gotówka	7.887,81
2)	Banki	29.369,67
3)	Papiery wartościowe własne	11.800,81
4)	Papiery wartościowe funduszu zasobowego	9.968,90
5)	Weksle dyskontowe	1.213.863,98
6)	Pożyczki na skrypty dłużne	1.313,44
7)	Pożyczki na rachunk. bież.	393.789,91
8)	Pożyczki termin. na zastaw	216.577,68
9)	Pożyczki hipoteczne	5.532,39
10)	Pożyczki komunalne	81.657,14
11)	Ruchomości	8.843,50
12)	Nieruchomości	86.074,97
13)	Różne	176.172,41
14)	Straty	40.203,92
	Razem:	2.283.056,53
15)	Weksle do inkasa	18.511,29
	Razem:	2.301.567,82

Pasywa

1)	Kapitał zakładowy	86.000,—
2)	Fundusz rezerwowy	106.000,—
3)	Inne rezerwy	27.933,01
4)	Wkłady instytucyj państwow., samorządowych i innych	61.619,83
5)	Wkłady osób fizyczn. i firm prywatnych	778.967,89
6)	Salda kredytowe rach. bież. inst. państw. i samorząd.	22.924,65
7)	Salda kred. r-k bież. osób fiz. i firm pryw.	62.289,23
8)	Redyskont weksli	265 595,53
9)	Kredyt udzielony Kasie	620.323,08
10)	Zobowiązania hipoteczne	35.486,45
11)	Różne	215.916,86
	Razem:	2.283,056,53
12)	Weksle do inkasa	18.511,29
	Razem:	2.301.567,82

Rachunek strat i zysków

per 31 grudnia 1932 r.

Straty

1)	Procenty i prowizje zapłacone i dopisane		181.843,06
2)	Koszty administracji:		
	a) osobowe	46 466,97	
	b) rzeczowe	542,13	47.009,10
3)	Podatki i opłaty skarbowe		396,67
4)	Straty na dłużnikach niewypłac.		13.600,61
5)	Straty na kursie papierów wart.		445.66
6)	Odpisy amortyzacyjne:		
	a) od nieruchomości	1.756,89	
	b) od ruchomości	983.05	2.739,94
7)	Inne		112,30
	Razem:		246.147,34

Zyski

1)	procenty	205.638,91
2)	Inne	304,51
3)	Straty	40 203,92
	Razem:	246.147,34

Zestawiono:

Sępolno, dnia 28 lutego 1933 r.

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu sępoleńskiego w Sępolnie

(—) Konopczyńki, Dyrektor (—) Płaczkowski

Sprawdzono: **RADA KASY**

Sępolno, dnia 19. IV. 1933 r. (—) Leon Naftysńki (—) Daroń (—) Gracz

(—) A. Klein (—) Gliszczyński

Zgodność powyższego bilansu i rachunku strat i zysków z księgami i inwenturami Kasy i jej oddziałów potwierdza

Sępolno, dnia 19. IV 1933 r

Komisja Rewizyjna Sejmikowa

Przewodniczący: (—) Glazik

Członkowie: (—) Szalski (—) Rajewski

Sępolno, dnia 1. X. 1933 r.

WYDZIAŁ POWIATOWY:

(—) **Ornass,** Starosta Powiatowy.
(—) **Prądzyński** (—) **Schweitzer** (—) **Klein**
(—) **Rajewski** (—) **Daroń** (—) **Kowalik**